

HØJESTRETS DOM

afsagt torsdag den 15. maj 2025

Sag BS-14323/2024-HJR
(2. afdeling)

Fagligt Fælles Forbund som mandatar for A
(advokat Jeanne Braunschweig)

mod

Ankestyrelsen
(advokat Inge Houe)

I tidligere instans er afsagt dom af Vestre Landsrets 11. afdeling den 5. marts 2024 (BS-51194/2022-VLR).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Michael Rekling, Jan Schans Christensen, Lars Apostoli og Julie Arnth Jørgensen.

Sagen er behandlet skriftligt, jf. retsplejelovens § 387.

Påstande

Appellanten, Fagligt Fælles Forbund som mandatar for A, har gentaget påstanden for landsretten om, at indstævnte, Ankestyrelsen, skal anerkende, at As erstatning for tab af erhvervsevne omsættes til kapitalbeløb med 50 % med virkning fra den 4. november 2021, subsidiært fra den 7. december 2021.

Ankestyrelsen har påstået stadfæstelse.

Retsgrundlag

Arbejdsskadesikringslovens § 17, stk. 1, dagældende § 17, stk. 5 og 7 (nu stk. 7 og 9), § 27, stk. 1, 2 og 4, og § 40 a, stk. 1, har følgende ordlyd:

”§ 17. Har arbejdsskaden nedsat tilskadekomnes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde, har den pågældende ret til erstatning for tab af erhvervsevne. Der ydes ikke erstatning, hvis tabet af erhvervsevne er mindre end 15 pct.

...

Stk. 5. Erstatningen tilkendes som en løbende ydelse, medmindre den kapitaliseres efter reglerne i § 27.

...

Stk. 7. Den årlige erstatning udbetales med $\frac{1}{12}$ månedligt forud. Erstatningen løber fra det tidspunkt, hvor der er påvist et tab af erhvervsevne, dog ikke fra et tidspunkt, der ligger, før arbejdsskaden er anmeldt. Udbetaling af løbende erstatning ophører med udgangen af den måned, hvor tilskadekomne når folkepensionsalderen, jf. lov om social pension. Er tilskadekomne på tidspunktet for afgørelsen 2 år eller mindre fra at nå folkepensionsalderen, udbetales erstatningen efter reglerne i § 27 som et kapitalbeløb med den faktor, der er fastsat for en person, der er 2 år fra at nå folkepensionsalderen, ganget med den årlige løbende erstatning. Det samme gælder tilskadekomne, der har nået folkepensionsalderen.

...

§ 27. Løbende årlig erstatning tilkendt efter §§ 17 og 17 a for tab af erhvervsevne på mindre end 50 pct. skal normalt og uden den erstatningsberettigedes samtykke omsættes til et kapitalbeløb. Erstatning for tab af erhvervsevne udbetales som et kapitalbeløb, når den tilkendes personer, der på afgørelsestidspunktet er 2 år eller derunder fra at nå folkepensionsalderen, jf. lov om social pension. Det samme gælder tilskadekomne, der har nået folkepensionsalderen. ...

Stk. 2. Ved løbende årlig erstatning tilkendt for tab af erhvervsevne på 50 pct. og derved omsættes den del af erstatningen, der svarer til et tab af erhvervsevne på op til 50 pct., til kapitalbeløb, når den erstatningsberettigede har anmodet herom. En tilkendt løbende erstatning kan ikke omsættes til et kapitalbeløb, når modtageren er 2 år eller mindre fra at nå folkepensionsalderen, jf. lov om social pension.

...

Stk. 4. Omsætning af løbende erstatning til kapitalbeløb finder sted på grundlag af erstatningens størrelse på omsætningstidspunktet. Omsætningstidspunktet er det tidspunkt, hvor kapitalbeløbet kan udbetales. Omsætning af erstatning har alene virkning for fremtiden. Faktorerne

for omsætning af løbende erstatning til kapitalbeløb fastsættes på baggrund af aktuarmæssige principper i spring af hele år og måneder. Beskæftigelsesministeren fastsætter efter indstilling fra bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Erhvervssikring årligt inden udgangen af oktober måned de nærmere regler for omsætning af løbende erstatning til kapitalbeløb, der tilkendes og beregnes i det følgende år.

...

§ 40 a. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring træffer afgørelse om tilbagebetaling,

1) når tilskadekomne eller efterladte mod bedre vidende har undladt at give oplysninger efter denne lov og den manglende oplysning har medført en anden afgørelse, end Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ville have truffet, hvis oplysningen havde foreligget,

2) når tilskadekomne eller efterladte mod bedre vidende har afgivet urigtige oplysninger og den urigtige oplysning har medført en anden afgørelse, end Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ville have truffet, hvis den korrekte oplysning havde foreligget, eller

3) når tilskadekomne eller efterladte i øvrigt mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser efter denne lov.”

Den nugældende adgang for den erstatningsberettigede til kapitalisering af erhvervsevnetabserstatning efter anmodning (§ 27, stk. 2, 1. pkt.) blev indført ved lov nr. 390 af 20. maj 1992 som § 43, stk. 1, 2. pkt. § 43 havde følgende ordlyd:

”§ 43. Løbende årlig erstatning tilkendt efter § 32 for tab af erhvervsevne på mindre end 50 pct. skal normalt og uden den erstatningsberettigedes samtykke omsættes til et kapitalbeløb. Af løbende årlig erstatning tilkendt for tab af erhvervsevne på 50 pct. og derover omsættes efter den erstatningsberettigedes begæring herom den del af erstatningen, der svarer til 50 pct. erhvervsevnetab, til kapitalbeløb. Erstatning efter § 36 for tab af forsørger omsættes til kapitalbeløb efter den erstatningsberettigedes begæring.

Stk. 2. Omsætning af løbende ydelse til kapitalbeløb finder sted på grundlag af ydelsens størrelse på omsætningstidspunktet. Socialministeren fastsætter efter indstilling fra Arbejdsskadestyrelsen de nærmere regler for omsætning af den løbende ydelse til kapitalbeløb.”

Af bemærkningerne til loven fremgår bl.a. (Folketingstidende 1991-92, tillæg A, lovforslag nr. L 168, sp. 3752 f. og 3765):

"Almindelige bemærkninger

...

6. Kapitalisering af erstatning for tab af erhvervsevne

Erhvervsevnetabserstatninger under 50 pct. udbetales som hidtil som et kapitalbeløb.

Ved erhvervsevnetabserstatninger på 50 pct. eller derover foreslås det, at der efter begæring udbetales et kapitalbeløb svarende til 50 pct. erhvervsevnetab, mens den resterende erhvervsevnetabserstatning betales som løbende ydelse.

Der er således tale om en stramning i forhold til gældende praksis for så vidt angår omfanget af kapitalisering, men også en lempelse, idet kapitaliseringsbegæring altid skal imødekommes. ...

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 43

...

Med de nye kapitaliseringsregler indføres en ret for den erstatningsberettigede til at vælge mellem løbende erstatning og kapitalerstatning. For den efterladtes vedkommende kan den fulde erstatning for hele erstatningsperioden begæres kapitaliseret, hvorimod der for den, der er berettiget til erstatning for tab af erhvervsevne, er lagt loft på kapitaliseringsmuligheden. Specielt med hensyn til erhvervsevnetabserstatningen er bestemmelsen for så vidt angår valgfriheden en videreførelse af den allerede efter gældende lov meget lempelige kapitaliseringsadgang, hvorimod omfanget af kapitaliseringsmuligheden er en begrænsning i forhold til gældende lov, som giver mulighed for total kapitalisering."

Arbejdsskadesikringslovens § 27, stk. 1, 2 og 4, blev nyaffattet ved lov nr. 422 af 10. juni 2003. Bestemmelserne lød således:

"§ 27. Løbende årlig erstatning tilkendt efter § 17 for tab af erhvervsevne på mindre end 50 pct. skal normalt og uden den erstatningsberettigedes samtykke omsættes til et kapitalbeløb. Erstatning for tab af erhvervsevne, der er tilkendt til personer, der er fyldt 63 år på skadetids-

punktet efter § 17, stk. 7, 2. pkt., udbetales altid som et kapitalbeløb. Erstatning kan ikke omsættes til kapitalbeløb, når der er truffet midlertidig afgørelse om erstatning for tab af erhvervsevne efter § 17, stk. 3.

Stk. 2. Ved løbende årlig erstatning tilkendt for tab af erhvervsevne på 50 pct. og derover omsættes den del af erstatningen, der svarer til et tab af erhvervsevne på op til 50 pct., til kapitalbeløb, når den erstatningsberettigede har anmodet herom. En tilkendt løbende erstatning kan ikke omsættes til et kapitalbeløb, når modtageren er fyldt 63 år.

...

Stk. 4. Omsætning af løbende ydelse til kapitalbeløb finder sted på grundlag af ydelsens størrelse på omsætningstidspunktet, der er det tidspunkt, hvor kapitalbeløbet kan udbetales. Omsætning af erstatning har alene virkning for fremtiden. Beskæftigelsesministeren fastsætter efter indstilling fra Arbejdsskadestyrelsen de nærmere regler for omsætning af den løbende ydelse til kapitalbeløb."

I bemærkningerne til loven hedder det bl.a. (Folketingstidende 2002-03, tillæg A, lovforslag nr. L 216, s. 6606 f. og 6623):

"Almindelige bemærkninger

...

3.8. Afskaffelse af afløsningsbeløbet

...

Afløsningsbeløbet blev indført i 1978 for at lempe overgangen til folkepension. Tilbagetrækningsalderen var dengang forudsætningsvis 67 år efter daværende lov om folkepension. Dette blev lagt til grund ved beslutningen om at lade erstatningerne ophøre ved det fyldte 67. år. Tilbagetrækningsalderen er nu lavere. I forbindelse med ændringen af lov om social pension i 1999 er det anført, at den faktiske tilbagetrækningsalder på dette tidspunkt var 60 til 61 år.

I dag har det helt overvejende flertal af arbejdstagere trukket sig tilbage inden det fyldte 65. år, hvorfor der generelt ikke vil være et tab af erhvervsindkomst for de år, der ligger herefter, og følgelig heller ingen grund til at kompensere for tab af erhvervsevne.

Samtidig er mulighederne for at opnå efterløn, førtidspension, boligstøtte og en række tillægsydelser forbedret siden 1978.

Hertil kommer, at Arbejdsskadestyrelsen og Den Sociale Ankestyrelse ved opgørelsen af den årsløn, der lægges til grund ved beregning af erstatning for tab af erhvervsevne og erstatning for tab af forsørger, medtager pensionsbidrag (både arbejdsgivers og arbejdstagers bidrag). Overgang fra lønindkomst til arbejdsskadeerstatning indebærer dermed ingen væsentlig forandring af mulighederne for at indgå i pensionsordninger.

Forudsætningerne for fortsat at udbetale afløsningsbeløbet er således afgørende ændret siden 1978, idet der i praksis gives erstatning for et ikke-eksisterende økonomisk tab.

Det foreslås derfor at afskaffe det eksisterende afløsningsbeløb.

Det indebærer en række andre ændringer af loven med hensyn til adgangen til at give erstatning til personer, der har opnået ret til folkepension på skadetidspunktet, og for reglerne om omsætning af løbende erstatning til kapitalbeløb.

Der foreslås derfor følgende ændringer for løbende erstatning, for erstatning til personer, der har opnået ret til folkepension, og for adgangen til at omsætte en løbende erstatning til kapitalbeløb.

Løbende erstatning til personer, der er under 63 år på skadetidspunktet, tilkendes og udbetales i lighed med gældende regler, indtil tilskadekomne opnår ret til folkepension.

Erstatning til personer, der er fyldt 63 år eller derover på skadetidspunktet, udbetales altid som et kapitalbeløb, svarende til 2 gange den årlige erstatning.

En løbende erstatning kan som efter gældende regler omsættes til et kapitalbeløb. Det foreslås, at muligheden for at omsætte erstatningen til kapitalbeløb bortfalder, når modtageren fylder 63 år, for at skabe ensartede regler for tilskadekomne, der er fyldt 63 år.

Kapitalerstatninger for tilskadekomne under 63 år beregnes som efter gældende regler, idet der dog tages hensyn til, at der ikke indgår afløsningsbeløb i kapitalbeløbet.

Det foreslås videre, at afløsningsbeløbet afskaffes for efterladte, der har opnået ret til folkepension. Det skyldes, at der ikke er et egentlig forsørgelsesgrundlag, der skal kompenseres.

...

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

...

Til § 27

Bestemmelsen afløser gældende lovs § 43.

I konsekvens af, at afløsningsbeløbet foreslås ophævet, er det i stk. 1, 2. pkt., præciseret, at erstatning for tab af erhvervsevne tilkendt personer, der er fyldt 63 år eller derover på skadetidspunktet, altid udbetales som et kapitalbeløb. Det bemærkes, at begrænsningen i stk. 2, 1. pkt., hvorefter der kun kan omsættes den del af en tilkendt løbende erstatning, der svarer til et tab af erhvervsevne på 50 pct., ikke gælder for de personer, der får tilkendt erstatning for tab af erhvervsevne, når de er fyldt 63 år.

Det foreslås samtidig i stk. 2, 2. pkt., at en tilkendt løbende erstatning ikke kan omsættes til et kapitalbeløb, når modtageren er fyldt 63 år. Forslaget er en konsekvens af, at afløsningsbeløbet afskaffes. Der henvises til afsnit 3.8. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Der er ved administrationen af gældende lov rejst spørgsmål om fastsættelse af omsætningstidspunktet ved kapitalisering.

Det foreslås derfor i stk. 4, at præcisere, at omsætningstidspunktet er det tidspunkt, hvor kapitalbeløbet kan udbetales, og at det alene er erstatningen efter omsætningstidspunktet, der er omfattet af adgangen til at kapitalisere.

Det indebærer, at tilskadekomne eller efterladte ikke kan få omsat løbende erstatning, der vedrører en periode, før kapitalbeløbet kan udbetales, til kapitalbeløb. Det gælder uanset, om erstatningen er udbetalt eller ikke."

Af Ankestyrelsens høringssvar til lovforslag nr. L 216 (Arbejdsmarkedsudvalget, L 216 – bilag 1) fremgår bl.a.:

"I brev af 1. april 2003 har Beskæftigelsesministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til forslag til lov om arbejdsskadesikring og forslag til lov om erstatning til tilskadekomne værnepligtige m.fl.

...

Til side 77 om § 27:

Fastlæggelse af omsætningstidspunktet for kapitalisering af erhvervs-
evnetab og erstatning for tab af forsørger har givet anledning til klage-
og retssager. Det kan derfor overvejes at præcisere omsætningstids-
punktet, herunder om det er 1) tidspunktet for modtagelsen af anmod-
ning om kapitalisering, 2) tidspunktet for Arbejdsskadestyrelsens afgø-
relse om kapitalisering eller 3) det tidspunkt, hvor den sikrede ønsker
erstatningen kapitaliseret.

Det vil stadig give anledning til retsusikkerhed at skrive "omsætning af
erstatning har alene virkning for fremtiden" uden at angive starttids-
punktet herfor."

§ 17, stk. 7 (nu stk. 9), § 27, stk. 1, 2. pkt., og § 27, stk. 2, 2. pkt., blev ændret til
den gældende ordlyd ved lov nr. 496 af 6. juni 2007. Af de specielle bemærknin-
ger til bestemmelserne fremgår bl.a. (Folketingstidende 2006-07, tillæg A, lov-
forslag nr. L 194, s. 6891):

"Til nr. 3 [§ 17, stk. 7]

Bestemmelsen afløser gældende lovs § 17, stk. 7.

Bestemmelsen fastsætter i overensstemmelse med gældende lov, at en
løbende erstatning udbetales månedligt forud, og at udbetalingen af
den løbende erstatning ophører, når tilskadekomne når folkepensions-
alderen.

Det foreslås i overensstemmelse med gældende regler, at kapitalise-
ringsfaktoren ikke falder yderligere, når der er 2 år, til tilskadekomne
når folkepensionsalderen. Gældende folkepensionsalder er 65 år, og det
indebærer, at kapitaliseringsfaktoren ikke falder yderligere, når tilska-
dekomne fylder 63 år. Som et element i velfærdsaftalen hæves folkepen-
sionsalderen, hvortil kommer, at folkepensionsalderen indekseres.

Kapitaliseringsfaktoren vil som foreslået af arbejdsskadeudvalget være
variabel fra år til år. Det indebærer, at der ikke kan fastsættes en fast
faktor svarende til gældende lov. I stedet henvises til den faktor, der er
fastsat efter reglerne i § 27 for en person, der er 2 år fra at nå folkepen-
sionsalderen. Denne faktor fastsættes årligt.

Den gældende regel om, at tilskadekomne, der har nået folkepensions-
alderen på tidspunktet for skaden har ret til erstatning svarende til per-
soner, der er 2 år eller mindre fra at nå folkepensionsalderen, oprethol-
des.

...

Til nr. 5 [§ 27, stk. 1, 2. pkt.]

Forslaget er en konsekvens af, at folkepensionsalderen er forhøjet ved lov nr. 1587 af 20. december 2006.

Samtidig ændres bestemmelsen således, at det er tilskadekomnes alder på afgørelsestidspunktet, der er afgørende for, om erstatningen skal udbetales som et kapitalbeløb.

...

Til nr. 6 [§ 27, stk. 2, 2. pkt.]

Forslaget er en konsekvens af, at folkepensionsalderen foreslås forhøjet ved lov nr. 1587 af 20. december 2006."

Af Beskæftigelsesministeriets høringsnotat af 8. marts 2007 til lovforslag nr. L 194 (Arbejdsmarkedsudvalget, L 194 – bilag 1, s. 1-4) fremgår bl.a.:

"Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (opfølgning af anbefalinger fra arbejdsskadeudvalgene m.v.) blev sendt i høring den 14. december 2006 med en høringsfrist til 4. januar 2007.

...

I dette notat gennemgås de modtagne høringssvar, og det beskrives, hvilke ændringer af lovforslaget høringssvarene har givet anledning til.

...

Til § 1, nr. 3, ændring af § 17, stk. 7

Ankestyrelsen har bemærket, at retsvirkningstidspunktet for obligatorisk udbetaling af kapitalbeløb er ændret fra arbejdsskadens tidspunkt til afgørelsestidspunktet.

Kommentar: Gældende lovs retsvirkningstidspunkt giver anledning til retsusikkerhed i de sager, hvor arbejdsskaden sker umiddelbart, før pågældende fylder 63 år, men afgørelse først træffes efter, at tilskadekomne er fyldt 63 år.

Ved ændringen undgås denne retsusikkerhed.

Landsforeningen af Arbejdsskadede LFA og Arbejdsskadeforeningen AVS ønsker, at det bliver muligt at omsætte en løbende erstatning til kapitalerstatning, selvom der er mindre end 2 år til folkepensionsalderen.

Kommentar: Både gældende lov og forslaget er bygget op på den måde, at udbetaling af løbende erstatning ophører, når modtageren når folkepensionsalderen. Adgangen til at omsætte den løbende erstatning til en kapitalerstatning ophører 2 år, før tilskadekomne når folkepensionsalderen.

Er tilskadekomne 2 år eller mindre fra at nå folkepensionsalderen på det tidspunkt, hvor Arbejdsskadestyrelsen træffer afgørelse om erstatning, udbetales erstatningen som et engangsbeløb.

På denne måde undgås, at tilskadekomne vælger at kapitalisere sin erstatning umiddelbart, før pågældende når folkepensionsalderen (for eksempel 1 måned før) og på den måde i princippet opnår dobbeltkompensation (både løbende erstatning og kapitalerstatning) for tab af erhvervsevne for de sidste 2 år, før pågældende når folkepensionsalderen.

Reglerne skal ses i sammenhæng med, at loven giver mulighed for at give erstatning til personer, der udnytter deres erhvervsevne, efter at de har nået folkepensionsalderen. Erstatning for tab af erhvervsevne til denne personkreds udbetales som et engangsbeløb, der beløbsmæssigt svarer til den erstatning, pågældende ville have fået 2 år før folkepensionsalderen. Det betyder, at den mindste erstatning for tab af erhvervsevne altid vil være den erstatning, tilskadekomne er berettiget til, 2 år før pågældende når folkepensionsalderen.

Skulle ønsket fra Landsforeningen af Arbejdsskadede LFA og Arbejdsskadeforeningen AVS imødekommes, ville det indebære, at kapitalfaktorerne for personer, der er mindre end 2 år fra folkepensionsalderen, skulle nedsættes og være 0, når tilskadekomne nåede folkepensionsalderen. Samtidig ville det indebære, at det ikke ville være muligt at tilkende erstatning for tab af erhvervsevne til personer, der udnytter deres erhvervsevne, efter at de har nået folkepensionsalderen.

Bemærkningen fra Landsforeningen af Arbejdsskadede LFA og Arbejdsskadeforeningen AVS har ikke medført ændring af lovforslaget."

Arbejdsskadesikringslovens § 40 a blev indsat ved lov nr. 186 af 18. marts 2009. I de specielle bemærkninger til bestemmelsen hedder det bl.a. (Folketingstidende 2008-09, tillæg A, lovforslag nr. L 88, s. 2580):

"Til nr. 9 [§ 40 a]

Ved forslaget kodificeres den hidtidige praksis med hensyn til tilbagebetaling af erstatning m.v."

Ankestyrelsen har i principafgørelse 117-12 af 15. august 2012 fastslået, at der kan kræves tilbagebetaling efter princippet om dobbeltforsørgelse i sager efter arbejdsskadesikringsloven, uanset at dobbeltforsørgelse ikke er nævnt i § 40 a. Ved dobbeltforsørgelse forstås, at to forsørgelsesydelse dækker samme formål og tidsrum.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

A, der er født den 11. december 1956, blev i januar 2016 udsat for en arbejdsulykke. I januar 2018 fastslog Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, at hans erhvervsevnetab var mindre end 15 %, og fastsatte derfor ikke en erhvervsevnetabserstatning. I juli 2020 omgjorde Ankestyrelsen afgørelsen og bestemte, at A havde ret til erstatning for et tab af erhvervsevne på 75 %. Ankestyrelsen sendte sagen tilbage til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring med henblik på fastsættelse af As årsløn. I september 2020 fastsatte Arbejdsmarkedets Erhvervssikring årslønnen skønsmæssigt til 250.000 kr. Forsikringsselskabet påklagede afgørelsen, som Ankestyrelsen stadfæstede den 22. oktober 2021.

Den 4. november 2021 anmodede Fagligt Fælles Forbund om, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring i videst muligt omfang kapitaliserede As erstatning.

Ved afgørelse af 7. december 2021 afslog Arbejdsmarkedets Erhvervssikring anmodningen med henvisning til, at omregning af erstatningen til engangsbeløb først ville være mulig med virkning fra den 1. januar 2022. A ville på dette tidspunkt være fyldt 65 år og dermed være mindre end 2 år fra at nå folkepensionsalderen, jf. arbejdsskadesikringslovens § 27, stk. 2, 2. pkt. Den 9. juni 2022 stadfæstede Ankestyrelsen afgørelsen.

Sagen angår fortolkningen af arbejdsskadesikringslovens § 27, stk. 2, 2. pkt., hvorefter en tilkendt løbende erstatning ikke kan omsættes til et kapitalbeløb (kapitaliseres), når modtageren er 2 år eller mindre fra at nå folkepensionsalderen. Spørgsmålet er nærmere, hvilket tidspunkt der er afgørende for, om aldersgrænsen er overskredet.

Fagligt Fælles Forbund som mandatar for A gør gældende, at det er hans alder på tidspunktet for anmodningen om kapitalisering (den 4. november 2021), subsidiært tidspunktet for afgørelsen om kapitalisering (den 7. december 2021), der er afgørende. A blev 65 år den 11. december 2021.

Ankestyrelsen gør gældende, at det afgørende er As alder den 1. januar 2022, fordi det var det tidligste tidspunkt, omsætning til kapitalbeløb (omsætnings-tidspunktet) kunne gennemføres på for at undgå overkompensation, idet den løbende ydelse for december 2021 allerede var udbetalt til ham.

Kapitalisering af løbende erstatning

Efter arbejdsskadesikringslovens § 27, stk. 2, 2. pkt., kan en tilkendt løbende erstatning ikke omsættes til kapitalbeløb, når modtageren er 2 år eller mindre fra at nå folkepensionsalderen. Det følger således af bestemmelsen, at bortfald af retten til kapitalisering beror på den erstatningsberettigedes alder.

Hverken bestemmelsens ordlyd eller dens forarbejder giver svar på, hvilket tidspunkt der er afgørende for, om aldersgrænsen er overskredet. Bestemmelsens formål giver heller ikke et klart svar. Fortolkningen må ske under hensyn til, at bestemmelsen indebærer en begrænsning af den erstatningsberettigedes ret til kapitalisering, og under hensyn til bestemmelsens sammenhæng med lovens øvrige regler om udbetaling af erstatning og kapitalisering heraf.

Efter lovens dagældende § 17, stk. 5 (nu stk. 7), tilkendes erstatning for tab af erhvervsevne som en løbende ydelse, medmindre den kapitaliseres efter reglerne i lovens § 27. Ifølge dagældende § 17, stk. 7 (nu stk. 9), udbetales den årlige erstatning med $\frac{1}{12}$ månedligt forud og ophører med udgangen af den måned, hvor tilskadekomne når folkepensionsalderen.

Det fremgår af § 27, stk. 1, 1. pkt., at en løbende årlig erstatning for tab af erhvervsevne på mindre end 50 % normalt og uden erstatningsberettigedes samtykke kapitaliseres. Modsætningsvis følger det af bestemmelsen, at en løbende årlig erstatning for tab af erhvervsevne på 50 % eller derover som udgangspunkt ikke kapitaliseres. Det følger dog af § 27, stk. 2, 1. pkt., at hvis den erstatningsberettigede anmoder om det, kapitaliseres den del af erstatningen, der svarer til et tab af erhvervsevne på op til 50 %. Denne ret til kapitalisering af en løbende erstatning er begrænset efter § 27, stk. 2, 2. pkt., fordi retten hertil som nævnt bortfalder, når erstatningsberettigede er 2 år eller mindre fra at nå folkepensionsalderen.

Reglerne for, hvordan kapitalisering af løbende erstatninger gennemføres, er fastsat i lovens § 27, stk. 4, og i den vejledning, der er udstedt i medfør af bestemmelsen. Det fremgår heraf, at kapitaliseringen finder sted på grundlag af erstatningens størrelse og den kapitaliseringsfaktor, der gælder for den erstatningsberettigedes alder på omsætningstidspunktet. Omsætningstidspunktet er det tidspunkt, hvor kapitalbeløbet kan udbetales. Kapitaliseringen har alene virkning for fremtiden.

Da kapitalisering således ikke kan ske bagudrettet, finder Højesteret, at den erstatningsberettigedes alder på det tidspunkt, hvor den pågældende anmoder om kapitalisering, ikke kan være afgørende.

Spørgsmålet er herefter, om det afgørende tidspunkt i relation til aldersgrænsen i § 27, stk. 2, 2. pkt., er afgørelsestidspunktet eller den 1. i førstkommende måned efter afgørelsen.

Efter § 27, stk. 2, og forarbejderne hertil kan en anmodning om kapitalisering kun afslås, hvis den erstatningsberettigede er 2 år eller mindre fra at nå folkepensionsalderen. Højesteret finder, at dette taler for, at det er den erstatningsberettigedes alder på det tidspunkt, hvor der træffes afgørelse om anmodningen om kapitalisering, der er afgørende for, om aldersgrænsen er overskredet.

Højesteret finder endvidere, at hverken ordlyden af § 27, stk. 4, eller dens forarbejder udelukker, at kapitaliseringen gennemføres og får virkning fra den dag, hvor der efter anmodning træffes afgørelse om kapitalisering, selv om det umiddelbart fører til overkompensation. Det bemærkes herved, at en løbende erstatning, som er udbetalt for en periode efter kapitaliseringstidspunktet, og som derfor indgår i kapitalbeløbet, kan fratrækkes heri for at undgå overkompensation, uanset at dette ikke er nævnt i lovens § 40 a. Ankestyrelsens principafgørelse 117-12 af 15. august 2012 er i overensstemmelse hermed.

Højesteret finder herefter, at der ikke er grundlag for at fastslå, at det afgørende i relation til aldersgrænsen i § 27, stk. 2, 2. pkt., er den erstatningsberettigedes alder den 1. i førstkommende måned efter afgørelsen om kapitalisering.

På denne baggrund finder Højesteret, at § 27, stk. 2, 2. pkt., må forstås sådan, at det afgørende for, om retten til kapitalisering er bortfaldet, er den erstatningsberettigedes alder på det tidspunkt, hvor der træffes afgørelse om kapitaliseringsanmodningen. Det betyder, at en tilkendt løbende erstatning på 50 % eller derover ikke kan omsættes til kapitalbeløb, når modtageren, der har fremsat anmodning herom, på tidspunktet for afgørelsen om kapitalisering er 2 år eller mindre fra at nå folkepensionsalderen.

Højesteret har ikke hermed taget stilling til Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings generelle praksis om at lade omsætningstidspunktet være den 1. i måneden efter afgørelsen om kapitalisering, når det ikke har betydning for aldersgrænsen i § 27, stk. 2, 2. pkt.

Den konkrete sag

Som nævnt blev A ved endelig afgørelse i juli 2020 tilkendt erstatning for et erhvervsevnetab på 75 % efter den arbejdsulykke, som han var udsat for i 2016, da han var 59 år.

Fagligt Fælles Forbund anmodede den 4. november 2021 Arbejdsmarkedets Erhvervssikring om at kapitalisere As erstatning mest muligt.

Den 7. december 2021 traf Arbejdsmarkedets Erhvervssikring med henvisning til As alder afgørelse om, at der ikke kunne ske kapitalisering. På dette tidspunkt var A 64 år og 11 måneder, og han var således endnu ikke 2 år eller mindre fra at nå folkepensionsalderen (67 år). A var dermed ikke afskåret fra at få kapitaliseret den del af erstatningen, der svarede til et tab af erhvervsevne på op til 50 %. Kapitaliseringen kunne ske med virkning fra den 7. december 2021 baseret på den årlige erstatning og kapitaliseringsfaktoren efter hans alder på dette tidspunkt. Allerede udbetalte ydelser, som ville komme til at indgå i kapitalbeløbet, kunne fratrækkes heri.

På denne baggrund finder Højesteret, at As kapitaliseringsanmodning ikke skulle have været afslået.

Konklusion

Højesteret tager As subsidiære påstand til følge, således at Ankestyrelsen skal anerkende, at A havde ret til at få kapitaliseret den del af erstatningen, der svarer til et tab af erhvervsevne på 50 %, fra den 7. december 2021.

THI KENDES FOR RET:

Ankestyrelsen skal anerkende, at A havde ret til at få kapitaliseret den del af erstatningen, der svarer til et tab af erhvervsevne på 50 %, fra den 7. december 2021.

I sagsomkostninger for landsret og Højesteret skal Ankestyrelsen betale 44.750 kr. til Fagligt Fælles Forbund som mandatar for A.

Det idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.